

«Εξηγήσεις και παρεξηγήσεις από την πνευματική ζωή»: Συζήτηση με τον π. Γεώργιο Σχοινά στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...»

/ [Ενορίες](#)

Η εσχατολογική ελπίδα, η προσδοκία της Βασιλείας του Θεού, καλεί τους χριστιανούς να ονειρεύονται και να αγωνίζονται για μια ζωή μεταμορφωμένη από την αγάπη. Η Εκκλησία παραμένει χώρος ελπίδας και ανανέωσης, όταν οι άνθρωποί της τολμούν να αγαπήσουν, να προσφέρουν και να αλλάξουν.

Στο «**Ενοριακό Αρχονταρίκι**» του **Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς** και στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», την Δευτέρα 12 Οκτωβρίου, ο **κ. Ηλίας Λιαμής**, Δρ. Θεολογίας – Μουσικολόγος – Συγγραφέας, φιλοξένησε τον **Πρωτοπρεσβύτερο π. Γεώργιο Σχοινά**, Θεολόγος, σε μία συζήτηση με θέμα: «Εξηγήσεις και παρεξηγήσεις από την πνευματική ζωή».

Η συζήτηση αναπτύχθηκε γύρω από τη χριστιανική πίστη, την πνευματική ζωή, την Εκκλησία και τις δυσκολίες του σύγχρονου ανθρώπου. Κεντρική θέση ήταν ότι πολλές φορές οι άνθρωποι απομακρύνονται από τη χαρά της πίστης όχι επειδή δεν ενδιαφέρονται για τον Θεό, αλλά επειδή έχουν σχηματίσει λανθασμένες αντιλήψεις για Αυτόν, για την πνευματική καθοδήγηση και για τον σκοπό της χριστιανικής ζωής. Οι παρεξηγήσεις αυτές δημιουργούν φόβο, ενοχές, αυστηρότητα και πνευματική ακαμψία, ενώ η ουσιαστική σχέση με τον Χριστό προϋποθέτει ελευθερία, αγάπη, ταπείνωση και διάθεση για διαρκή ανανέωση.

Ο π. Γεώργιος επεσήμανε ότι η σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από ταχύτατες αλλαγές, κοινωνική αναστάτωση και αβεβαιότητα. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, οι άνθρωποι αναζητούν σταθερές και ξεκάθαρες απαντήσεις, ώστε να αισθάνονται ασφαλείς. Η ανάγκη αυτή, όμως, μπορεί να οδηγήσει σε προσκόλληση σε απόλυτες ιδεολογίες και άκαμπτες απόψεις, ακόμη και σε νέους ανθρώπους που θεωρούνται ανοιχτόμυαλοι.

Παράλληλα, αναγνωρίζεται ότι προηγούμενες γενιές δημιούργησαν σημαντικές πνευματικές παραδόσεις, κοινότητες και ενοριακές δραστηριότητες, χάρη στην αφοσίωση ανθρώπων που προσέφεραν τον χρόνο και τις δυνάμεις τους. Ωστόσο, η σταθερότητα αυτών των δομών ενδέχεται να καλλιέργησε την εντύπωση ότι η πίστη είναι κάτι δεδομένο και προβλέψιμο. Έτσι, δεν αναδείχθηκαν επαρκώς οι ανατροπές και οι εκπλήξεις που μπορεί να φέρει το Ευαγγέλιο.

Μία από τις σημαντικότερες παρεξηγήσεις που ανέφερε ο π. Γεώργιος είναι η αντίληψη ότι ο Θεός λειτουργεί σύμφωνα με προβλέψιμους κανόνες, τους οποίους ο άνθρωπος μπορεί να γνωρίζει και να εφαρμόζει με βεβαιότητα. Όταν κάποιος πιστεύει ότι έχει κατανοήσει πλήρως τον τρόπο με τον οποίο σκέφτεται και ενεργεί ο Θεός, κινδυνεύει να αναλάβει ο ίδιος τον ρόλο του δικαστή των άλλων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Φαρισαίος της ευαγγελικής παραβολής, ο οποίος θεωρεί τον εαυτό του δικαιωμένο επειδή τηρεί τις εντολές και συγκρίνει ευνοϊκά τη συμπεριφορά του με εκείνη των αμαρτωλών. Η αυτοδικαίωση αυτή δημιουργεί υπεροψία και απομακρύνει τον άνθρωπο από την ταπείνωση.

Αντίθετα, οι δοκιμασίες και ο προσωπικός πόνος μπορούν να αποκαλύψουν τις αδυναμίες μας και να μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε καλύτερα τους άλλους. Ο άνθρωπος που έχει συντριβεί από τις δυσκολίες της ζωής γίνεται συχνά πιο επιεικής, επειδή γνωρίζει ότι δεν μπορεί να αξιολογήσει εύκολα την πορεία ενός άλλου προσώπου. Η ουσιαστική σχέση με τον Θεό αρχίζει όταν ο άνθρωπος εγκαταλείπει την ψευδαίσθηση της αυτάρκειας και αναγνωρίζει ότι χρειάζεται τη θεία χάρη.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε π. Γεώργιος στους θρησκευόμενους γονείς, οι οποίοι επιθυμούν να μεταδώσουν στα παιδιά τους την πίστη. Η προσπάθεια αυτή είναι θετική, αλλά δεν αρκεί η διδασκαλία των θρησκευτικών αρχών. Οι γονείς χρειάζεται να τις ενσαρκώνουν στην καθημερινή ζωή, μέσα από τη συμπεριφορά, την αγάπη, την ειλικρίνεια και τον σεβασμό.

Το κρίσιμο σημείο εμφανίζεται όταν τα παιδιά μεγαλώνουν και επιλέγουν διαφορετική πορεία από εκείνη που επιθυμούν οι γονείς τους. Η απομάκρυνση από την Εκκλησία συχνά εκλαμβάνεται ως προσωπική αποτυχία των γονέων, προκαλώντας ενοχές και απόγνωση. Ωστόσο, η εξέλιξη ενός παιδιού δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τους γονείς. Συμμετέχουν επίσης η ελευθερία του ίδιου του παιδιού και η παρουσία του Θεού.

Η πίστη δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως μέσο ελέγχου ή εξαναγκασμού. Όπως ο Θεός αφήνει τον άνθρωπο ελεύθερο να επιλέξει, έτσι και οι γονείς καλούνται να σέβονται την ελευθερία των παιδιών τους, διατηρώντας ανοιχτή τη δυνατότητα επιστροφής. Η αγάπη τους πρέπει να παραμένει σταθερή ακόμη και όταν διαφωνούν με τις επιλογές τους.

Στη συζήτηση ασκήθηκε κριτική στη σύγχρονη τάση αναζήτησης εύκολων και απόλυτων απαντήσεων μέσω του διαδικτύου. Ορισμένοι διαδικτυακοί θρησκευτικοί ομιλητές παρουσιάζουν προσωπικές απόψεις ως αδιαμφισβήτητες αλήθειες και διατυπώνουν κατηγορηματικές κρίσεις για το ποιος σώζεται και ποιος καταδικάζεται. Αυτή η πρακτική μπορεί να οδηγήσει ανθρώπους στην απελπισία, κάνοντάς τους να πιστεύουν ότι ένα συγκεκριμένο λάθος ή μια εξωτερική επιλογή τους αποκλείει οριστικά από τη σωτηρία.

Αντί για την αναπαραγωγή αποσπασματικών αποφθεγμάτων και τη δημιουργία φανατικών ομάδων, προτείνεται η ουσιαστική μαθητεία στη θεολογία της Εκκλησίας και στην πατερική παράδοση. Η πίστη απαιτεί χρόνο, μελέτη, διάκριση και προσωπική ευθύνη. Ο χριστιανός δεν καλείται να υπερασπίζεται τον Θεό με αλαζονεία, αλλά να μαθαίνει να ζει σύμφωνα με το ήθος του Χριστού.

Ένα ακόμη βασικό ζήτημα είναι η σχέση ανάμεσα στην πνευματική ζωή και την ψυχολογική επιστήμη, δύο χώροι που δεν είναι αναγκαστικά ασύμβατοι, καθώς μπορούν να προσφέρουν συμπληρωματική βοήθεια στον άνθρωπο. Ο πνευματικός ασχολείται με την πίστη, τη μετάνοια και την πνευματική πορεία, ενώ ο ψυχολόγος ή ο ψυχίατρος μπορεί να αντιμετωπίσει ψυχικές δυσκολίες και παθολογικές καταστάσεις. Για παράδειγμα, η κατάθλιψη δεν πρέπει να απορρίπτεται ως ανύπαρκτη ή να αποδίδεται αποκλειστικά σε πνευματικά αίτια. Όταν εμφανίζονται σοβαρά συμπτώματα, απαιτείται η συνδρομή ειδικών.

Αντίστοιχα, ο ειδικός ψυχικής υγείας οφείλει να σέβεται τις πνευματικές επιλογές του ανθρώπου, χωρίς να επιβάλλει τις προσωπικές του αντιλήψεις. Κοινή προϋπόθεση και των δύο προσεγγίσεων είναι η εξατομικευμένη αντιμετώπιση, η ευαισθησία και ο σεβασμός στην ιδιαιτερότητα κάθε προσώπου.

Ο π. Γεώργιος αναφέρθηκε στην διάκριση της ουσιαστικής πνευματικής καθοδήγησης από την αναζήτηση ενός διάσημου γέροντα που θα επικυρώνει τις ήδη ειλημμένες αποφάσεις μας. Ο πνευματικός δεν είναι μάντης ούτε εργαλείο που προσφέρει τις απαντήσεις που επιθυμούμε να ακούσουμε. Η αληθινή καθοδήγηση μπορεί να είναι δύσκολη και επώδυνη, επειδή αποκαλύπτει αδυναμίες που ο άνθρωπος προτιμά να αγνοεί. Η ανακούφιση δεν προέρχεται πάντοτε από όσα μας καθησυχάζουν, αλλά μερικές φορές από την επίπονη αντιμετώπιση της αλήθειας. Επιπλέον, δεν αρκεί να επαναλαμβάνουμε τα λόγια των αγίων. Χρειάζεται να μιμούμαστε το ήθος τους, ιδιαίτερα την αγάπη, τη φιλανθρωπία και την προθυμία να πλησιάζουν ανθρώπους που η κοινωνία απορρίπτει.

Ο γάμος δεν αποτελεί απλή κοινωνική διευθέτηση ή μέσο ικανοποίησης των σωματικών αναγκών, αλλά κοινή πορεία αγάπης προς τον Χριστό. Η οικογένεια χρειάζεται κοινό όραμα, αμοιβαία προσφορά και διάθεση ανάληψης κινδύνων. Αν κυριαρχούν η ασφάλεια, οι κοινωνικές συμβάσεις και οι υπολογισμοί, υποβαθμίζεται το πνευματικό νόημα του μυστηρίου.

Παράλληλα, οι νέοι, όπως επεσήμανε ο π. Γεώργιος, δεν στερούνται απλώς ενδιαφερόντων, αλλά συχνά δεν διαθέτουν πρότυπα χαράς και προοπτικής. Η Εκκλησία οφείλει να τους προσφέρει ένα όραμα μεγαλύτερο από την ηθική

συμμόρφωση: τη θέωση, δηλαδή την πορεία προς την κοινωνία με τον Θεό.

Η Εκκλησία δεν πρέπει να θεωρεί ότι τα καλύτερα χρόνια της ανήκουν στο παρελθόν. Η εσχατολογική ελπίδα, η προσδοκία της Βασιλείας του Θεού, καλεί τους χριστιανούς να ονειρεύονται και να αγωνίζονται για μια ζωή μεταμορφωμένη από την αγάπη. Ζωντανές ενορίες δημιουργούνται κυρίως από ανθρώπους που αφοσιώνονται με ενθουσιασμό και προσωπική προσφορά, όχι από τυποποιημένες δραστηριότητες. Η Εκκλησία παραμένει χώρος ελπίδας και ανανέωσης, όταν οι άνθρωποί της τολμούν να αγαπήσουν, να προσφέρουν και να αλλάξουν.

